

תוכנית צוערים לשלטון המקומי

לימודים לתואר A.B. (דו חוגי חינוך ורב תחומי)

שנה"ל תשע"ח

ראש התוכנית : ד"ר גל רומנו

חברי הסגל האקדמי:

מרצה : ד"ר יעל קדר

מורה : ד"ר חגי אורנשטיין, עו"ד תמר גוטגולד כהן

מרצים מן החוץ: ד"ר אסנת ארבל, ד"ר ליאור אריאל, ד"ר סמי בהט, ד"ר נעמה בן זאב, ד"ר

משה ברנט, ד"ר גלעד גולדשמיט, ד"ר אורלי דהאן, גבי רוני היינבך, גבי הודיה חיוט, מר יאן

שיך, ד"ר טל ישראל, ד"ר גד שפר

מטרת הלימודים

כל העוסק בחינוך נוטל על עצמו שליחות מרצון. על כן מציב החוג לחינוך לעצמו שתי מטרות משולבות: הענקת כישורים אקדמיים איכותיים לבוגריו, והקניית מטען ערכי-חברתי שיאפשר להם לתרום מכישוריהם לקידום חברתי ותרבותי במדינת ישראל ובגליל בפרט. רוח זו הביאה תמיד אל החוג סטודנטים רבים מהגליל ומחוץ לו, בני קהילות ותרבויות מגוונות, שמכנה משותף של סקרנות אינטלקטואלית יחד עם מחויבות חברתית ובסיס ערכי מאחד ביניהם.

במישור האקדמי אלה הן מטרותינו:

1. הענקת ידע עדכני ונרחב באושיות החינוך ובפרט בתחומי ההתמחות של החוג.
2. יצירת יכולת התמודדות במישור האנליטי והסינתטי עם גישות מקצועיות קונבנציונליות ואלטרנטיביות.
3. הקניית הבנה ושליטה בשיטות ובטכניקות מחקר כמותניות ואיכותניות חדשניות.
4. חידוד היכולת ליצור אפליקציות בין תיאוריות למציאות, ובדרך זו לתת מענה מדעי הלכה למעשה לסוגיות חינוכיות.
5. טיפוח חוקרים פוטנציאליים, תוך גירוי הסקרנות האינטלקטואלית והבאת הסטודנטים ליכולת של ביצוע מחקר עצמאי.

במישור הערכי-חברתי חרטנו על דגלנו את המטרות הבאות:

- עיצוב דמות של מחנך, דהיינו אדם שערכי החינוך טבועים וחקוקים בלבו, ושהחינוך הוא בעבורו צורך להגשמה עצמית ולא רק מלאכה.
- הכשרת אנשי חינוך שפניהם נשואות אל הקהילה. בגליל רב הפנים תפקידו של איש החינוך מתבצע בלב אוכלוסייה הטרוגנית ונועד לחזק לכידות פנימית ומודעות עצמית פנים-קהילתית, אך במקביל להוביל למגע ולחיבור בין קהילות שונות.
- הכשרת אנשי חינוך בעלי זיקה חינוכית ומחקרית תוך מתן בסיס תיאורטי מעמיק בתחומי החינוך לאנשים המעוניינים להמשיך ללימודים לקראת תארים מתקדמים או ללימודי תעודה.

תנאי הקבלה

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה של המכללה, ברמה הנדרשת על ידי החוג.

ציון עובר בקורסים בחוג לחינוך

ציון עובר בכל הקורסים בחוג לחינוך הינו ציון 60.

תנאי המעבר משנה א' ל-ב' בתוכנית עתידים

סיום כל קורסי החובה של שנה ב' בציון עובר 60, ממוצע שנתי של 85

תנאי המעבר משנה ב' ל-ג' בתוכנית עתידים

סיום כל קורסי החובה של שנה ב' בציון עובר 60, ממוצע שנתי של 85

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

30 נ"ז (בסך הכל) בלימודים כלליים (דיסציפלינריים ומתודולוגיים) בחוג (מבואות וכו').

30 נ"ז בשנים א', ב' ו-ג', בלימודי המוקד שאליו שובץ הסטודנט.

סך כל החובות לתואר ראשון בחוג לחינוך

במסלול הדו-חוגי: 60 נ"ז.

עבודות סמינריוניות

כל סטודנט במסלול הדו-חוגי חייב בהגשת עבודה סמינריונית אחת בחוג, במוקד שבו הוא לומד,

לצד חובת ההגשה של סמינריון/נים בחוג השני שבו הוא לומד.

טרם הרישום לסמינריונים ו/או לעבודות הגמר נדרש כל סטודנט להגיע לרמת פטור באנגלית ללא

קשר לרמת האנגלית אליה סווג בעת קבלתו ללימודים, למעט מי שהתקבל ברמת פטור.

סטודנט לא יורשה להירשם לסמינריון ו/או לעבודות הגמר ללא רמת פטור באנגלית, ככלל

הרישום לקורסי האנגלית מתבצע ע"י הסטודנט ובאחריותו במסגרת ימי השיבוץ החוגיים.

מועד הגשת עבודות סמינריוניות:

מועד ההגשה האחרון של העבודה הסמינריונית בחוג לחינוך הינו ה-30 לאוקטובר של השנה

האקדמית העוקבת.

סטודנט שמבקש דחייה יצטרך להעביר בקשה לדחייה בהגשה לוועדה שתדון בנושא ותקבע יחד עם המנחה תאריך מדויק להגשה.
ההגשה המאוחרת וכל המשתמע ממנה הם על אחריות הסטודנט.

קורסים אשר לא ניתן לחזור עליהם יותר מפעמיים

הקורסים להלן הינם קורסי חובה כלל חוגיים אשר לא ניתן לחזור עליהם יותר מפעמיים:

מבוא לפסיכולוגיה בחינוך

שיטות מחקר כמותיות ואיכותניות

סטטיסטיקה א' + ב'

כישלון בקורסים אלו יביא להפסקת לימודיו של הסטודנט בחוג לחינוך.

קורס הבעה ורטוריקה

סטודנט החייב בקורס הבעה ורטוריקה יזוכה בעבור הקורס ב-2 נ"ז בגין חובת קורס "רוח כלל מכללתי".

אנגלית

בהתאם להחלטת המועצה להשכלה גבוהה, לימודי האנגלית הנם לימודי חובה לתואר. כל הסטודנטים נדרשים להתחיל בלימודי האנגלית בשנה הראשונה ללימודיהם : סטודנטים שרמתם טרום בסיסי א', טרום בסיסי ב' או בסיסי מחויבים ללמוד אנגלית החל מהסמסטר הראשון ללימודיהם . סטודנטים שרמתם מתקדמים א' או מתקדמים ב' מחויבים ללמוד אנגלית החל מסמסטר א' או סמסטר ב' של השנה הראשונה ללימודיהם. בנוסף, כל הסטודנטים במכללה נדרשים להגיע לרמת פטור באנגלית טרם הרישום לסמינריון ו/או לקורסים מתקדמים.

רישום לקורסי הסמינריון ו/או לקורסים מתקדמים/עבודות גמר לא יתאפשר ללא רמת פטור באנגלית.

סיום לימודים

ציון גמר

לכל סטודנט בחוג ייקבע ציון גמר על בסיס הממוצע המשוקלל של ציונו במקצועות שבתכנית הלימודים החוגית.

סטודנט שהשלים את תכנית לימודיו וממוצע ציונו המשוקלל הוא לפחות 75 זכאי לקבל תואר ראשון בחינוך.

זכאות לתואר

סטודנט שסיים את לימודיו יגיש בקשה לחוג לקבלת זכאות לתואר, עד למועד הגשת הבקשות המפורסם בלוח השנה המכללתי באתר המכללה. מועד הזכאות הוא זה שבו סיים הסטודנט את

כל חובותיו האקדמיים והמנהליים, ציוניו שוקללו ונבדקו כל חובותיו האקדמיים והמנהלתיים ע"י מזכירות החוג, מדור שכר לימוד והספרייה והופק עבורו אישור רשמי.

סטודנט שלא יבצע תהליך בקשת זכאות לתואר עד למועד שנקבע לא יוכל לקבל תעודת בוגר בטקס שיתקיים באותה שנה.

לאחר קביעת הזכאות לתואר והפקת הגיליון הסופי לא ניתן לבקש שיעשו בהם שינויים והמכללה מטעמה לא תבצע עדכון בקורסים ובציונים.

*** קורסי חובה/בחירה – סמינריונים**

כל סטודנט רשאי לבחור מרשימת הסמינריונים המוצעים במוקד. סטודנט במסלול הדו-חוגי חייב בהגשת עבודה סמינריונית אחת בכל חוג.

השתתפות בכנסים וימי עיון

החוג לחינוך מקיים מידי שנה כנס בנושא החינוך. מטרת הכנס לחשוף את הסטודנטים והסגל לתמורות ושינויים בתחום שדה המחקר בארץ ובעולם. סטודנט בחוג לחינוך חייב ליטול חלק בשני כנסים במהלך לימודיו לתואר ראשון.

קורס רוח

על כל סטודנט בחוג ללמוד במהלך התואר קורס רוח בהיקף 2 נ"ז מתוך רשימת קורסי הרוח בחוג ללימודים רב תחומיים.

ריכוז תכנית הלימודים של מחזור תשע"ח

קורסי חובה - שנה א'

סמסטר א'

שם הקורס	ש"ס	נקודות זכות
יסודות המשפט במדינת ישראל	3	3
כלכלה מוניציפלית	2	2
מבוא למחשבה מדינית	2	2
מבוא לפוליטיקה וממשל	2	2
מבוא לפילוסופיה של החינוך	4	4
שלטון מקומי ומרכזי	2	2
סה"כ סמסטר א'		15

סמסטר ב'

שם הקורס	ש"ס	נקודות זכות
היסטוריה של החינוך	2	2
זרמים אלטרנטיביים בחינוך הומניסטי	2	2
מבוא לניהול – השלטון המקומי המקומי	3	3
מבוא לסוציולוגיה של החינוך	2	2
מיומנויות מחשב**	2	0
מפגש עם השטח - הכרת מסגרות החינוך החברתי	2	2
ניהול ויישוב סכסוכים חלק א'	3	3
סוגיות רב תרבותיות בחינוך	2	2
קורס רוח *	2	2
סה"כ סמסטר ב'		18

שנתי

שם הקורס	ש"ס	נודות זכות
מבוא לפסיכולוגיה	6	5
מיומנויות אקדמיות	2+2	4
סה"כ שנתי		9

סה"כ 42 נ"ז בשנה א' (כולל קורס רוח רב-מכללתי).

- * יש לסיים בהצלחה את הקורס מיומנויות מחשב עד לסיום שנה א' או לחלופין להציג פטור מהקורס .
- * אין חובה לבחור קורס רוח כלל מכללתי במהלך שנה א' אך יש ללמוד קורס זה עד לסיום התואר.
- קורס רוח רב מכללתי (2 נ"ז), יילקח מרשימה שתפורסם מדי שנה על ידי החוג ללימודים רב-תחומיים
- ** יש לסיים בהצלחה את הקורס מיומנויות מחשב עד לסיום שנה א' או לחלופין להציג פטור מהקורס .

ד"ר יעל קדר

היסטוריה של החינוך

2,6011122 ש"ס, 2 נ"ז

הקורס בוחן את התפתחותם של תהליכים חינוכיים עיקריים בחברה המערבית, בעיקר מאז המהפכה הצרפתית, תוך הבנת התשתית, ההיבטים החברתיים, הצרכים הפוליטיים והרעיונות שעמדו מאחוריהן. הקורס מברר את השיטות שהוצעו לשם כך ואופני יישומן. כן עוסק הקורס בהכרת מסגרות חינוך פורמליות וגם בלתי פורמליות כגון תנועות נוער או ספרות ילדים.

ד"ר גלעד גולדשמיט

זרמים אלטרנטיביים בחינוך הומניסטי

2,6011149 ש"ס, 2 נ"ז

בקורס נדון ונעמיק בזרמים שונים של חינוך אלטרנטיבי במסגרת החינוך ההומניסטי. בין השאר נעסוק בתורתו של רוסו, דיואי, פריירה, איליץ, 'חינוך פתוח, דמוקרטי, מונטסורי, חינוך ביתי וחינוך וולדורף. הדיון יתמקד הן בפן הרעיוני והן בפן המעשי והיישומי של כל זרם חינוכי. כמו כן, במידת האפשר, יוזמנו נציגים מהתחום לספר ולהציג את עבודתם

עו"ד תמר גוטגולד כהן

יסודות המשפט במדינת ישראל

3,6800005 ש"ס, 3 נ"ז

עולם המשפט מהווה חלק בלתי נפרד, ואף הולך ומתעצם, מעבודתם של העוסקים בשירותי אנוש. חובה, על כן, על העוסקים בתחום להכיר את המערכת המשפטית ולהבין את עקרונות היסוד שלה. הקורס משלב סקירה של מקורות המשפט הישראלי עם העמקה.

ד"ר גל רומנו

כלכלה מוניציפאלית

2,7066642 ש"ס, 2 נ"ז

בישראל 255 רשויות מקומיות האחראיות לפיתוח שטח הרשות, שיפור רווחת התושבים וביטחונם, יצירת מקורות תעסוקה, הגדלת האטרקטיביות של העיר ומשיכת אוכלוסייה חדשה. על הרשויות לספק מגוון שירותים הן בתחום החינוך והרווחה והן בתחום התשתיות כדוגמת תאורת רחוב, פינוי פסולת, פארקים עירוניים וכד'. ביצוע פעולות אלו דורש מהרשויות לדאוג למקורות הכנסה. בפועל, כל רשות הינה גוף כלכלי עם הכנסות והוצאות, הנדרש לחשיבה כלכלית ולתכנון אסטרטגי. בקורס ננתח את מקורות ההכנסה וההוצאות של הרשויות המקומיות ואת הגורמים העיקריים לפערים ביניהן. נגדיר מהי רשות איתנה ומהם הכלים הקיימים לחיזוק הכלכלה המוניציפלית.

ד"ר משה ברנט

מבוא למחשבה מדינית

2,7066634 ש"ס, 2 נ"ז

החל מהעת העתיקה ניסו הוגי דעות להנחות את מקבלי החלטות או לנתח את פעולתם לאחר מעשה, להבין בראיה כוללת את המסגרת המדינית ואת הגיוןן של המערכות הפועלות בה. עוד ניסו ההוגים להתחקות אחרי המשמעויות של התנהלות פוליטית, הזיקות שבין מוסר לפוליטיקה, יחסי העוצמה בין דת לפוליטיקה, יחסי הגומלין שבין האדם הפרטי לכלל הלאומי, סודות כוחם של השליטים או מהותם של משטרים. הקורס יבחן את העמדות העיקריות שנהגו ויצג את ההוגים המרכזיים שעמדו מאחוריהן לאורך ההיסטוריה.

ד"ר חגי אורנשטיין

מבוא לניהול – השלטון המקומי 7066632, 3 ש"ס, 3 נ"ז

בקורס יוצגו מגוון גישות ניהול ומנהיגות, תוך מתן דגש על תפיסות ניהול מתקדמות ויצירתיות, המיועדות לתת מענה לאתגרי הניהול, בעולם ההולך ונעשה תובעני ותחרותי, ואשר קצב השינויים ומידת אי הודאות בו גדלים והולכים. בקורס ייסקרו מגוון כלים וטכניקות בסיסיים בניהול, תוך הצגת ההיבטים התיאורטיים והמעשיים של תחום ידע נרחב זה, הרלוונטי למנהלי ארגונים מסוגים שונים, לרבות ארגוני שירותי אנוש וארגונים ללא כוונת רווח. בקורס תינתן התייחסות לניהול בשלטון מקומי בישראל, לרבות מאפייניו ואתגריו הניהוליים הייחודיים.

ד"ר משה ברנט

מבוא לפוליטיקה וממשל 7066635, 2 ש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס היא להעניק הבנת יסוד של שני המושגים: פוליטיקה וממשל. ממשל מתייחס למערכות השלטון, כגון פרלמנט, ממשלה או מערכת המשפט, מקורותיהם, תפקידיהם ויחסי הגומלין ביניהם. פוליטיקה מתייחסת ליחסי העוצמה במדינה מודרנית, שתכליתם להשפיע ככל שניתן על תהליכי קבלת ההחלטות. הקורס ישרטט את מהות המשטר הדמוקרטי כמו גם את מהות המשטרים הלא דמוקרטיים. עוד יגע הקורס בזיקתם הפוליטית של גורמי יסוד כגון ביטחון, דת, תקשורת המונים או חינוך.

ד"ר אורלי דהאן

מבוא לפילוסופיה של החינוך 6033922, 4 ש"ס, 4 נ"ז

קורס מבוא בהגות החינוכית. הקורס יתמקד ביסודות הפילוסופיים של כמה שאלות מרכזיות בחינוך, ביניהן: מה היא מהות הפעולה החינוכית? האם החינוך משחרר או מדכא? האם ניתן לחנך לערכים? האם ביכולת החינוך לקדם את החברה? מהו מקומו של הילד בתהליך החינוכי? מה היא משמעות

ד"ר ליאור אריאל

מבוא לפסיכולוגיה

גב' הודיה חיוט

7012702, 6 ש"ס, 5 נ"ז

הקורס נועד להקנות לסטודנטים היכרות עם התחומים העיקריים שבהם עוסקת הפסיכולוגיה וכן עם המושגים המרכזיים של כל אחד מתחומים הללו. נידון בשאלות המרכזיות שבהן עוסקת הפסיכולוגיה תוך התחשבות בהיבטים המחקרניים, תיאורטיים והיישומיים. נושאי הקורס יכללו פסיכולוגיה פיזיולוגית, תפיסה, זכירה, הנעה וריגוש, פסיכולוגיה התפתחותית, פסיכולוגיה חברתית, תיאוריות אישיות, אינטליגנציה ומדידתה ופסיכופתולוגיה. בנוסף, במסגרת תרגיל הקורס ייחשפו הסטודנטים לנושאים נוספים תוך חיזוק הנושאים הנלמדים במסגרת השיעורים. מטרת התרגיל היא לעזור לסטודנטים להתמודד עם החומר הרב המוצג במסגרת הקורס.

ד"ר טל ישראלי

מבוא לסוציולוגיה של החינוך 6011103, 2 ש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס להקנות לסטודנט מושגי יסוד ותיאוריות מרכזיות בסוציולוגיה ובסוציולוגיה של החינוך, ככלים לניתוח ולהבנה של מערכת החינוך, של המציאות הבית ספרית ושל תהליכי חינוך כחלק מהמציאות החברתית הכללית בארץ ובעולם. ביניהם: חברות וסטייה, הון אנושי וריבוד, שוויון הזדמנויות ומצוינות, בידול ואינטגרציה, פלורליזם ואחידות, מבחני מיון והשכלה גבוהה

ד"ר אורלי דהאן

מיומנויות אקדמיות 6011112, 2+2 ש"ס, 4 נ"ז

מטרת הקורס היא הקניית אסטרטגיות חשיבה ולמידה הנמצאות בבסיס הלימודים האקדמיים ועריכת מחקר מדעי. הקורס כולל התנסות בכתיבה אקדמית על שלביה השונים. לאורך שנת הלימודים עוסק הקורס במיומנויות הלמידה הנדרשות באקדמיה, תוך התמקדות בפיתוח חשיבה, קריאה ביקורתית, שימוש מושכל במשאבי הספרייה ומאגרי המידע וניתוחי מאמרים המתייחסים להיבטים של השיטה האקדמית. הכתיבה המדעית כוללת מיזוג מידע ממקורות אקדמיים, ספרים ומחקרים ומהווה תשתית עיונית למחקר.

מר יאן שיך

מיומנויות מחשב לכלכלה וניהול

2,909002 ש"ס, ללא נ"ז

הקורס מקנה כלים חיוניים בגיליון אלקטרוני Excel לצורך לימודיו / מחקריו. לצורך עיסוקו ככלכלן, ולצורך בניית יישומים שימושיים בתחום הכלכלה והעסקים תוך הכרת תוכנת EXCEL למידת צעדים ראשוניים בעבודה עם גיליון אלקטרוני, הזנת נתונים, עיצוב גיליון העבודה, עריכת טקסט, נוסחאות, כלים, עבודה עם סדרות: מספרים, תאריכים וטקסט, שימוש בטבלאות, חישובים מתמטיים, כתיבת נוסחאות פשוטות ומתקדמות, שימוש בפונקציות, גרפים, מיונים, סינונים וטבלאות ציר. ביצוע מבחני הסקה סטטיסטית: מודל רגרסיה, השוואת ממוצעים וניתוח שונות חד כיווני

גב' רוני היינבך

מפגש עם השטח - הכרת מסגרות החינוך החברתי

2,6023354 ש"ס, 2 נ"ז

קורס זה יציג בפני הסטודנטים של המוקד החברתי את שלל המסגרות בהם יוכלו להשתלב בשנה לאחר מכן בלימודי השדה. באמצעות הצגת הארגונים השונים יקבלו הסטודנטים גם מושג ראשוני לגבי המרחב החינוכי המקצועי שבו מתרחש החינוך החברתי. במהלך הקורס יכירו הסטודנטים את תחומי הפעילות החינוכית שמציעות המסגרות השונות, ילמדו את התיאוריה שבתשתיתן ויפגשו אנשי מקצוע העובדים בהן. בין הארגונים החינוכיים אליהם יחשפו הסטודנטים יהיו כאלה העוסקים בנושאים כמו רב תרבותיות, חינוך אלטרנטיבי, ילדים ונוער בסיכון, מגדר, חינוך בלתי פורמלי ועוד.

ד"ר גד שפר

ניהול ויישוב סכסוכים: מתיאוריה למעשה חלק א'

3,7022706 ש"ס, 3 נ"ז

הסכסוך הוא מרכזי לחוויה האנושית במישור האישי, הפוליטי, הכלכלי, הסביבתי והתרבותי. במהלך הקורס נציג מגוון גישות למניעה, הגבלה ופתרון סכסוכים בין אנשים וקבוצות. הקורס יקנה כלים לניתוח הגורמים לסכסוכים להבחנה בין סוגי סכסוך, לפתרון בעיות וחלוקת משאבים, לניהול משא ומתן ולתפקוד צד ג' בעת סכסוך. הקורס יתמקד במעבר מהגישות התיאורטיות לאופן היישום על ידי ניתוח של מגוון סכסוכים פוליטיים, כלכליים וסביבתיים.

ד"ר אסנת ארבל

סוגיות רב-תרבותיות בחינוך

2,6023349 ש"ס, 2 נ"ז

האתגרים המוצבים בפני אנשי החינוך הינם רבים ומגוונים. החברה הישראלית מורכבת מקבוצות שונות בעלות רקע תרבותי שונה בשל תהליכי הגירה מואצים בתקופה קצרה של חיי המדינה. חינוך רב-תרבותי ורגישות תרבותית במערכת החינוך נדרשים ונעשים קריטיים יותר ויותר שכן הם תורמים להעצמת מדדי הסתגלות, בריאות נפשית, הישגים לימודיים והתפתחות מיטבית של התלמידים. בקורס זה יחשפו התלמידים לנושאים הקשורים ברב-תרבותיות ופלורליזם והשפעתם על עבודתם כאנשי חינוך. ידונו נושאים כגון דיכוי ופריבילגיות (זכות יתר), כח, גזענות, אפליה, סקסיזם, "Ageism", וכו'. מטרת הקורס הינה לפתח רגישות תרבותית ופלורליסטית על רקע הבדלי תרבות, דת, עדה, גזע, מגדר, גיל, מעמד, צרכים מיוחדים, התפתחות פסיכולוגית, בריאות נפשית ועוד.

ד"ר סמי בהט

שלטון מקומי ומרכזי

6800040, 2 ש"ס, 2 נ"ז

השלטון המקומי הוא אבן יסוד במערכת השלטונית ובאספקת שירותים במדינה והוא הגוף השלטוני הקרוב ביותר לאזרח. בעשורים האחרונים מתחולל שינוי מערכתי הממצב את השלטון המקומי כגורם מרכזי בעשייה הציבורית בארץ. היחלשות השלטון המרכזי וצמצום מעורבותו במישור המקומי מחד גיסא, ועליית מעמדו של השלטון המקומי מאידך גיסא, גם מרחיבים את פעילותם של ארגוני המגזר השלישי. שינויים מערכתיים אלה מחייבים את כל זרועות השלטון להערכות ולהתארגנות חדשים. הקורס מקנה ידע בהיבטים התיאורטיים והיישומיים במבנה המוסדי והארגוני של השלטון המקומי בישראל, סמכויותיו ויחסיו עם השלטון המרכזי.